

# Ενημερωτικό δελτίο δημοσίων συμβάσεων

Επιμέλεια σύνταξης: Ε. Αδαμαντίδου, Δ.Ν., Δικηγόρος, Προϊσταμένη ΜοΠαΔιΣ

Επιμέλεια ύλης: Φ.- Ε. Γεωργαλής, Δικηγόρος, ΜΔΕ, Επ. Συνεργάτης ΜοΠαΔιΣ  
Γ. Καπετάνιος, Δικηγόρος, ΜΔΕ, Επ. Συνεργάτης ΜοΠαΔιΣ

## περιεχόμενα τεύχους

|                                                                    |   |
|--------------------------------------------------------------------|---|
| Παράταση συμβάσεων λόγω πανδημίας                                  | 1 |
| Μεταφορά ΑμεΑ από τις Περιφέρειες                                  | 1 |
| Εξαίρεση της ΔΕΘ από ν.4412                                        | 2 |
| Προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ    | 2 |
| Πάγια προκαταβολή στο ΙΝΕΔΙΒΙΜ                                     | 2 |
| Άσκηση διδακτικού έργου από τους Συμβούλους και τα μέλη της ΕΑΔΗΣΥ | 3 |
| Προμήθεια πετρελαίου θέρμανσης στα δικαστήρια                      | 3 |
| ΚΗΜΔΗΣ – Συμβάσεις του Κέντρου Τεχνολογικής Υποστήριξης            | 3 |
| Συμβάσεις δημοτικών λιμενικών ταμείων                              | 3 |
| Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής                           | 3 |
| Νομολογία ΔΕΕ                                                      | 4 |

## Παράταση συμβάσεων λόγω πανδημίας

Παρατείνεται από τη λήξη της έως την 31.3.2023 η χρονική ισχύς:

α. προμήθειας υγειονομικού υλικού, φαρμάκων και μέσων προστασίας (α τρίτο της 25.02.2020 ΠΝΠ, η οποία κυρώθηκε με το α 1 ν.4682/2020)

β. συμβάσεων του Εθνικού Κέντρου Αιμοδοσίας (α τριακοστό τέταρτο της 30.03.2020 ΠΝΠ, η οποία κυρώθηκε με το α 1 ν. 4684/2020)

γ. προμηθειών από Υγειονομικές Περιφέρειες ως Κεντρικές Αρχές Αγορών για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 (α δέκατο παρ 1 της 10.08.2020 ΠΝΠ, η οποία κυρώθηκε με το α 1 ν.4722/2020)

δ. προμηθειών ιατροτεχνολογικών τεστ για την αντιμετώπιση του κορωνοϊού COVID-19 (α ενδέκατο της 10.08.2020 ΠΝΠ, η οποία κυρώθηκε με το α 1 ν.4722/2020)

ε. έκτακτων προμηθειών α-



νταλλακτικών για το ΕΚΑΒ (α πέμπτο της 10.08.2020 ΠΝΠ, η οποία κυρώθηκε με το α 1 ν.4722/2020)

στ. συμβάσεων για την κάλυψη εκτάκτων αναγκών σε εξοπλισμό νοσηλείας και παροχή υπηρεσιών (α 48 ν. 4753/2020)

ζ. συμβάσεων για τις δομές της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας (α 31 ν.4764/2020)

η. συμβάσεων μεταξύ του Εθ-

νικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας και παρόχων του (α 22 ν.4683/2020)

θ. συμβάσεων προθέσεων και ορθωτικών μέσων με παρόχους του ΕΟΠΥΥ (α 63 ν.4975/2022)

ι. συμβάσεων μεταξύ του ΕΟΠΥΥ και παρόχων του για την παροχή Διαγνωστικού Ραδιοφαρμάκου F-18-FDG προς διενέργεια της διαγνωστικής εξέτασης PET CT (α 48 και 83 ν.5007/2022).

## Μεταφορά ΑμεΑ από τις Περιφέρειες

Για την οργάνωση και εκτέλεση της μεταφοράς των ΑμεΑ οι Περιφέρειες εφαρμόζουν αναλογικά τις διατάξεις της ΚΥΑ 50025/26.9.2018 (Β 4217) περί μεταφοράς μαθητών δημόσιων σχολείων, όπως τροποποιημένες ισχύουν, καθώς και τα α 391 του ν.4957/2022 και 188 του ν. 4972/2022.

Ως εκ τούτου, οι Περιφέρειες, στις περιπτώσεις που υπάρχουν αδιάθετα δρομολόγια μεταφοράς ΑμεΑ, για τα οποία είτε δεν υποβλήθηκαν προσφορές είτε οι υποβληθείσες προσφορές κρίθηκαν μη κατάλληλες, δύνανται, κατ' αναλογική εφαρμογή του α 391 του ν.4957/2022, να

ακολουθήσουν τη διαδικασία του α 32 ν.4412 χωρίς την έγκριση της ΕΑΔΗΣΥ.

Αν έως την 22.07.2022 δεν προκηρύχθηκε διαγωνισμός για τη σύναψη της νέας σύμβασης μεταφοράς και δεν είναι δυνατή η χρονική παράταση του αντικειμένου της προηγούμε-

νης σύμβασης ή η τροποποίησή της (α 132 ν.4412), η οικονομική επιτροπή δύναται να προσφεύγει με αιτιολογημένη πράξη της στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης (α 32 παρ 2γ ν.4412) και πάλι χωρίς την έγκριση ΕΑΔΗΣΥ. Με την ίδια διαδικασία ανατίθενται και τυχόν επόμενες συμβάσεις μεταφοράς, εάν προέκυψαν νέες ανάγκες μετά από την προκήρυξη του διαγωνισμού (α 391 παρ 1-3 ν.4957/2022).

Στις περιπτώσεις των εκκρεμών διαγωνισμών και αφού έχει γίνει χρήση των προβλεπόμενων δυνατοτήτων χρονικής παράτασης του αντικειμένου ή τροποποίησης της προηγούμενης σύμβασης, η οικονομική επιτροπή μπορεί, κατ' εξαίρεση των κείμενων διατάξεων, να αποφασίζει την ανάθεση της εκτέλεσης των σχετικών δρομολογίων στους προσωρινούς μειοδότες ή προσωρινούς αναδόχους μέχρι την ολοκλήρωση των διαγωνισμών με την υπογραφή των οικείων συμβάσεων και πάντως το αργότερο μέχρι την 30.06.2023.

Τα σχέδια των σχετικών συμβάσεων και οι σχετικοί φάκελοι αποστέλλονται στο Ελεγκτικό Συνέδριο για προσυμβατικό έλεγχο νομιμότητας εντός προθεσμίας 10 εργάσιμων ημερών από την έκδοση της απόφασης κατακύρωσης. Αν ο έλεγχος του Ελεγκτικού Συνεδρίου αποβεί αρνητικός ή αν ο οριστικός ανάδοχος διαφέρει του προσωρινού μειοδότη ή αναδόχου, οι δαπάνες για την εκτέλεση των μέχρι τότε παρασχεθεισών υπηρεσιών από τον τελευταίο, εκκαθαρίζονται και πληρώνονται νόμιμα, εφόσον α) ο οικείος περιφερειάρχης βεβαιώνει με σχετική πράξη του την εκτέλεση της υπηρεσίας και β) το ύψος της σχετικής δαπάνης είναι σύμφωνο με τους όρους και το περιεχόμενο της οικείας διακήρυξης μεταφοράς ΑμεΑ, γ) ο προσωρινός μειοδότης ή προσωρινός ανάδοχος δεν αποκλείσθηκε για τους λόγους που προβλέπονται στο α 103 παρ 3 και 5 ν.4412 (α 391 παρ 4-5 ν.4957/2022).

Ομοίως, οι δαπάνες μεταφοράς ΑμεΑ που αφορούν στα προηγούμενα

μέχρι τη σύναψη της σχετικής σύμβασης μεταφοράς, εφόσον ο οικείος περιφερειάρχης βεβαιώνει με σχετική πράξη του την εκτέλεση της μεταφοράς και εφόσον το ύψος της σχετικής δαπάνης είναι σύμφωνο με την απόφαση ανάθεσης της οικείας οικονομικής επιτροπής (α 391 παρ 6 ν.4957/2022).

Επιπλέον, δια της αναλογικής εφαρμογής του α 188 του ν. 4972/2022, κατέστη δυνατή η παράταση των συμβάσεων παροχής υπηρεσιών μεταφοράς ΑμεΑ που ήταν σε ισχύ στις 30.06.2022 με απόφαση της οικονομικής επιτροπής της οικείας περιφέρειας, στις περιπτώσεις που δεν είχαν ολοκληρωθεί ή δεν είχαν κινηθεί οι σχετικές διαγωνιστικές διαδικασίες. Η παράταση εκκινούσε από τη λήξη της αρχικής διάρκειας ή τυχόν παράτασης έως ότου αναδειχθούν οι οριστικοί ανάδοχοι των διαδικασιών που έχουν ήδη εκκινήσει και το αργότερο μέχρι τις 31.12.2022 (α 95 ν. 5003/2022, που τροποποιεί το α 155 ν. 4483/2017).

## Εξαίρεση της ΔΕΘ από ν.4412

Η εταιρία ΔΕΘ - HELEXPO ΑΕ εξαιρείται από τις διατάξεις του ν.4412 (α 12 παρ 18 ν. 4109/2013) και μετά τη θέσπιση του α 38 ν.4972/2022 περί πολιτικής συμβάσεων

της Ελληνικής Εταιρείας Συμμετοχών και Περιουσίας ΑΕ και των θυγατρικών της. Η εξαίρεση ισχύει τόσο για το χρονικό διάστημα που προηγείται, όσο για εκείνο που

έπεται της κατάρτισης κανονισμών από την ΕΕΣΥΠ ΑΕ και τις θυγατρικές της (α 63 ν.5000/2022, που τροποποιεί το α 38 παρ 2 και 4 ν.4972/2022).

## Προστασία προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της ΕΕ

Ενσωματώθηκε στο ελληνικό δίκαιο η Οδηγία 2019/1937 σχετικά με την προστασία των προσώπων που αναφέρουν παραβιάσεις του δικαίου της Ένωσης. Αντικείμενο του νόμου είναι η θέσπιση ενός συστήματος εσωτερικής και εξωτερικής αναφοράς παραβιάσεων ενωσιακού

δικαίου, η προστασία των προσώπων που αναφέρουν τις εν λόγω παραβιάσεις, η οργάνωση της διαδικασίας υποβολής, παραλαβής και παρακολούθησης των αναφορών και οι κυρώσεις που επιβάλλονται σε περίπτωση παραβίασης των διατάξεων του. Μεταξύ των προ-

στατευόμενων προσώπων συγκαταλέγονται και όσα αναφέρουν ή αποκαλύπτουν παραβιάσεις του ενωσιακού δικαίου στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων (α 4 περ αα ν.4990/2022).

## Πάγια προκαταβολή στο ΙΝΕΔΙΒΙΜ

Για την εκπλήρωση των λειτουργικών δαπανών των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτι-

σης, αρμοδιότητας Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, συστήθηκε στο Ίδρυμα Νεολαίας και

Διά Βίου Μάθησης πάγια προκαταβολή και προβλέφθηκε ότι για τις συμβάσεις που χρηματοδοτούνται

από αυτή και έχουν αξία έως 500€ (χωρίς ΦΠΑ) εφαρμόζονται αναλογικά οι διατάξεις για τις συμβάσεις

ήσσονος αξίας (α 117<sup>Α</sup> πρώτο εδάφιο ν.4412, χωρίς να απαιτείται η σύνταξη μελέτης ή τεχνικών προ-

διαγραφών (α 42 παρ 3 ν.4990/2022).

## Άσκηση διδακτικού έργου από τους Συμβούλους και τα μέλη της ΕΑΔΗΣΥ

Προβλέπεται πλέον η δυνατότητα άσκησης διδακτικού έργου και παροχής σχετικών υπηρεσιών ή έργου σε ΑΕΙ και μη κερδοσκοπικά

ιδρύματα ή σωματεία εκπαιδευτικού σκοπού από τους Συμβούλους και τα μέλη της ΕΑΔΗΣΥ, ύστερα από έγκριση του Προέδρου της (α

18 ν. 4995/2022, που τροποποιεί το α 349 παρ 2 ν. 4412).

## Προμήθεια πετρελαίου θέρμανσης στα δικαστήρια

Δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν από δικαστικές υπηρεσίες της χώρας από την 1.10.2021 έως 31.5.2022 για την προμήθεια πετρελαίου θέρμανσης, εκτιμώμενης

αξίας εκάστης μέχρι 10.000€ (χωρίς ΦΠΑ), οι οποίες δεν έχουν εξοφληθεί επειδή δεν τηρήθηκε πλήρως ο ν.4412, θεωρούνται κανονικές και νόμιμες και δύνανται

να εκκαθαριστούν σε βάρος των πιστώσεων του προϋπολογισμού του Υπουργείου Δικαιοσύνης του τρέχοντος ή του επόμενου οικονομικού έτους (α 78 ν.5001/2022).

## ΚΗΜΔΗΣ – Συμβάσεις του Κέντρου Τεχνολογικής Υποστήριξης

Η εξαίρεση από την καταχώριση στο ΚΗΜΔΗΣ των στοιχείων που αφορούν στην Εθνική Υπηρεσία Πληροφοριών δεν ισχύει για τις συμβάσεις του Κέντρου Τεχνολογι-

κής Υποστήριξης, Ανάπτυξης και Καινοτομίας οι οποίες δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Ειδικού Κανονισμού Δημοσίων Συμβάσεων του α 20 παρ 2 ν.3649/

2008 (α 16 παρ 2 ν.5002/2022, που τροποποίησε το α 38 παρ 5 ν.4412).

## Συμβάσεις δημοτικών λιμενικών ταμείων

Προβλέφθηκε ότι σε περίπτωση σύστασης δημοτικού λιμενικού ταμείου, κατόπιν μεταφοράς αρμοδιοτήτων από δημοτικό λιμενικό ταμείο διαδημοτικού χαρακτήρα (α 28 ν.2738/1999), το νεοσυσταθέν δημοτικό λιμενικό ταμείο υπεισέρχεται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από εν εξελίξει διαγωνιστικές διαδικασίες, αλλά και από συναφθείσες δημόσιες συμβάσεις που εκτελούνται στον δήμο, όπου

έχει χωρική αρμοδιότητα. Χρόνος υπεισέλευσης είναι αυτός της δημοσίευσης στην ΕτΚ της διαπιστωτικής πράξης μεταβίβασης των περιουσιακών στοιχείων που εκδίδεται από το Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Εν εξελίξει διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, συνεχίζονται και ολοκληρώνονται από την ίδια επιτροπή διαγωνισμού. Οι αποφασιστικές αρμοδιότητες των σταδίων ανάθεσης και εκτέλεσης των εν λόγω

συμβάσεων ασκούνται από τα αποφαινόμενα όργανα του δημοτικού λιμενικού ταμείου που έχει τη χωρική αρμοδιότητα. Εάν τα δημοτικά λιμενικά ταμεία δεν διαθέτουν δική τους τεχνική υπηρεσία, οι αρμοδιότητες της διευθύνουσας υπηρεσίας των ενεργών συμβάσεων ασκούνται από την τεχνική υπηρεσία του δήμου που τα έχει συστήσει, σύμφωνα με το α 3 παρ 4β πδ 171/1987 (α 122 ν. 5003/2022, που τροποποιεί το α 118 ν.4547/2018).

## Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής

Οι Επιθεωρήσεις Εφαρμογής Δασικής Πολιτικής (πρώην Γενικές Διευθύνσεις Δασών - α 48 ν.4915/2022) λογίζονται ως χωριστές επιχειρησιακές μονάδες, ανεξαρτήτως υπεύθυνες για τις διαδικασίες

σύναψης των συμβάσεων τους, κατά το άρθρο 6 του ν. 4412. Οι Προϊστάμενοι αυτών ορίζονται ως αποφαινόμενα όργανα στο πλαίσιο διενέργειας των διαδικασιών ανάθεσης.

Οι ίδιοι, για την υλοποίηση ειδικών δασοτεχνικών έργων και την εν γένει άσκηση των αρμοδιοτήτων των υπηρεσιών των οποίων προΐστανται, δύνανται να αναθέτουν την εκτέλεση των διαγωνιστικών

διαδικασιών και τη σύναψη και εκτέλεση δημοσίων συμβάσεων, με συγκεκριμένη εντολή τους ως προς το φυσικό αντικείμενο και τον προϋπολογισμό αυτών, στις Διευθύνσεις Αναδασώσεων, στις Διευθύνσεις Δασών και στα Δασαρχεία

της χωρικής τους αρμοδιότητας, ανεξαρτήτως πηγής χρηματοδότησης.

Διοικητικές πράξεις που εκδόθηκαν και συμβάσεις που συνήφθησαν από τις ανωτέρω υπηρεσίες μέχρι την 23.12.2022, εφόσον πλη-

ρούν τις ως άνω αναφερόμενες προϋποθέσεις, δεν θεωρούνται παράνομες, οι δε σχετικές δαπάνες λογίζονται, αναλόγως, ως νόμιμες και κανονικές (α 104 ν. 5007/2022, που τροποποίησε το α 49 παρ 1 ν. 4915/2022).

## Νομολογία ΔΕΕ

### C-383-384/21, 22.12.2022, Sambre & Biesme

παράλειψη εμπρόθεσμης μεταφοράς οδηγίας – δημόσιες συμβάσεις συναφθείσες μεταξύ φορέων του δημόσιου τομέα – δημόσιες συμβάσεις συναφθείσες κατόπιν “in house” ανάθεσης – έννοια του ελέγχου του α 12 παρ 3 εδ β περ i οδηγίας 2014/24 – σύμβαση μεταξύ αναθετουσών αρχών με την οποία επιδιώκονται κοινοί στόχοι δημοσίου συμφέροντος (α 12 παρ 4 οδηγίας 2014/24)

Το α 12 παρ 3-4 της οδηγίας 2014/24 περιέχει διατάξεις ανεπιφύλακτες και αρκούντως ακριβείς και άρα παράγει άμεσα αποτελέσματα στο πλαίσιο διαφορών μεταξύ νπδδ, οι οποίες αφορούν την απευθείας ανάθεση δημοσίων συμβάσεων, μολονότι το οικείο κράτος μέλος παρέλειψε να μεταφέρει εμπροθέσμως την οδηγία αυτή στην εθνική έννομη τάξη.

Η προϋπόθεση να μετέχει μία αναθέτουσα αρχή στα όργανα λήψης αποφάσεων του ελεγχόμενου νομικού προσώπου, προκειμένου να κριθεί εάν ασκεί, από κοινού με άλλες αρχές έλεγχο επί αυτού ανάλογο προς εκείνον που ασκεί επί των δικών της υπηρεσιών, δεν πληρούται όταν στο διοικητικό συμβούλιο μετέχει εκπρόσωπος άλλης αναθέτουσας αρχής, ο οποίος είναι επίσης μέλος του διοικητικού συμβουλίου της πρώτης. Δεν εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας, με βάση το α 12 παρ 4, δημόσια σύμβαση συνεργασίας μεταξύ αναθετουσών αρχών, όταν η ανάδοχος δεν εξυπηρετεί με τη συμμετοχή της ίδιους σκοπούς,

αλλά αποκλειστικά εκείνους των αντισυμβαλλομένων της.

### C-486/21, 10.11.2022, SHARENGO najem in zakup vozil d.o.o.

έννοια σύμβασης παραχώρησης (α 5 σημ 1 στ β οδηγίας 2014/23) – υπολογισμός εκτιμώμενης αξίας σύμβασης παραχώρησης (α 8 οδηγίας 2014/23) – εγγραφή σε επαγγελματικό ή εμπορικό μητρώο ως κριτήριο επιλογής σε σύμβαση παραχώρησης – υποχρεωτική χρήση κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (κωδικοί CPV) – απαίτηση από όλα τα μέλη προσωρινής ένωσης να συγκεντρώνουν συγκεκριμένο κριτήριο επιλογής – αρχή της αναλογικότητας (α 18 παρ 1 οδηγίας 2014/24)

Συνιστά παραχώρηση υπηρεσιών η σύμβαση διαχείρισης υπηρεσιών ενοικίασης και κοινής χρήσης ηλεκτρικών οχημάτων, όταν ο ανάδοχος αποβλέπει κυρίως στην απόκτηση των οχημάτων, ενώ συμφωνείται ότι τα έσοδά του θα προέρχονται ουσιαστικά από τα τέλη που θα καταβάλλουν οι χρήστες της υπηρεσίας (α 5 σημ 1στ β οδηγίας 2013/23).

Για τον υπολογισμό της εκτιμώμενης αξίας σύμβασης παραχώρησης, η αναθέτουσα αρχή υπολογίζει τον συνολικό κύκλο εργασιών του παραχωρησιούχου καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης, συνεκτιμώντας τα τέλη που θα καταβάλλουν οι χρήστες και τις εισφορές - δαπάνες που βαρύνουν την αναθέτουσα αρχή. Μπορεί, εντούτοις, η

αναθέτουσα αρχή να θεωρήσει ότι το κατώτατο όριο που προβλέπεται για την εφαρμογή της οδηγίας 2014/23 πληρούται όταν οι επενδύσεις και οι δαπάνες με τις οποίες επιβαρύνεται ο παραχωρησιούχος, μόνος ή μαζί με την αναθέτουσα αρχή, καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης παραχώρησης, υπερβαίνουν προδήλως το όριο αυτό (α 8 οδηγίας 2013/23).

Μπορεί να απαιτείται ως κριτήριο επιλογής η εγγραφή σε εμπορικό ή επαγγελματικό μητρώο, υπό την προϋπόθεση όμως ότι επιτρέπεται η επίκληση εγγραφής σε αντίστοιχο μητρώο του κράτους εγκατάστασης. Η απαίτηση πλήρωσης αυτού του κριτηρίου από όλα τα μέλη προσωρινής ένωσης επιχειρήσεων αντίκειται, κατ' αρχήν, στην αρχή της αναλογικότητας.

Τέλος, επιβάλλεται η χρήση του κοινού λεξιλογίου για τις δημόσιες συμβάσεις (CPV) χωρίς να επιτρέπεται η αντικατάστασή του από άλλες ονοματολογίες.

### C-769/21, 08.12.2022, AAS BTA Baltic Insurance Company

αρχή της αναλογικότητας (α 18 παρ 1 οδηγίας 2014/24) – ματαιώση διαγωνισμού – προσφέροντες που τελούν σε σχέση ελέγχου ή σύνδεσης μεταξύ τους

Ζητήθηκε να διευκρινιστεί εάν οι γενικές αρχές του ενωσιακού δικαίου αντιτίθενται σε εθνική ρύθμιση που υποχρεώνει την αναθέτουσα αρχή να περατώσει διαδικασία ανάθεσης όταν, σε περίπτωση



απόσυρσης του αρχικώς επιλεγέντος προσφέροντος, ο προσφέρων που υπέβαλε την επόμενη επικρατέστερη προσφορά αποτελεί μαζί με τον αρχικώς επιλεγέντα ενιαίο οικονομικό φορέα.

Κρίθηκε ότι η ρύθμιση παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας (α 18 παρ 1 οδηγίας 2014/24), καθώς δεν καταλείπει στην αναθέτουσα αρχή περιθώριο να εξετάσει εάν στη συγκεκριμένη περίπτωση η μεταξύ των προσφερόντων σχέση άσκησε επιρροή στο περιεχόμενο των προσφορών που υπέβαλαν, με συνέπεια να ανακύπτουν υπόνοιες συμπαίγνιας.

#### **C-631/21, 10.11.2022, Taxi Horn Tours**

*σύμβαση παροχής υπηρεσιών μεταφοράς – οδηγία 2014/24 – έννοια του οικονομικού φορέα (α 2 παρ 1 περ 10) – διάκριση μεταξύ οικονομικού φορέα και ένωσης οικονομικών φορέων (α 19 παρ 2) – ομόρρυθμη εταιρεία χωρίς νομική προσωπικότητα – στήριξη στις ικανότητες άλλων φορέων – υποχρέωση προσκόμισης ενός ή περισσότερων ΕΕΕΣ*

Μία κοινή επιχείρηση, αποτελούμενη από δύο ή περισσότερα μέλη, χωρίς νομική προσωπικότητα, η οποία έχει κατά το εθνικό δίκαιο τη μορφή εταιρίας, είναι εγγεγραμμένη στο εμπορικό μητρώο του κράτους μέλους και έχει συσταθεί είτε σε προσωρινή είτε σε μόνιμη βάση, πρέπει να προσκομίσει στην αναθέτουσα αρχή μόνον το δικό της ΕΕΕΣ, εάν συμμετέχει μεμονωμένα σε διαδικασία σύναψης δημόσιας σύμβασης και αποδεικνύει ότι μπορεί να εκτελέσει την επίμαχη σύμβαση χρησιμοποιώντας αποκλειστικά το δικό της προσωπικό και τα δικά της υλικά μέσα.

Αντιθέτως, εάν η επιχείρηση εκτιμά ότι, για την εκτέλεση της σύμβασης, χρειάζεται να χρησιμοποιήσει τους πόρους ορισμένων μελών της, πρέπει να θεωρηθεί ότι στηρί-

ζεται στις ικανότητες άλλων φορέων (α 63 οδηγίας 2014/24) και, επομένως, οφείλει να προσκομίσει όχι μόνον το δικό της ΕΕΕΣ, αλλά και το ΕΕΕΣ καθενός από τα μέλη, στις ικανότητες των οποίων προτίθεται να στηριχθεί.

#### **C-54/21, 17.11.2022, ANTEA POLSKA**

*Οδηγία 2014/24 – α 18 παρ 1, 21 παρ 1, 50 παρ 4, 55 παρ 3, 67 παρ 4 – αρχή της ίσης μεταχείρισης – αρχή ανόθευτου ανταγωνισμού – αρχή της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών – έννοια του εμπορικού απορρήτου – οδηγία 2016/946 – δικαίωμα πρόσβασης στις σχετικές με τα κριτήρια ανάθεσης πληροφορίες των προσφερόντων – οδηγία 89/665 – αποτελεσματική δικαστική προστασία*

Οι κανόνες του εθνικού δικαίου που ρυθμίζουν την προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών των προσφερόντων κατά τη συμμετοχή τους σε διαδικασίες ανάθεσης δημόσιας σύμβασης πρέπει να εναρμονίζονται με τις αρχές του ανόθευτου ανταγωνισμού και της ίσης μεταχείρισης, καθώς και με το δικαίωμα των λοιπών προσφερόντων για παροχή αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

Η προστασία της εμπιστευτικότητας των απορρήτων πληροφοριών βάσει της Οδηγίας 2014/24 είναι ευρύτερη αυτής που παρέχεται από την οδηγία 2016/943 περί εμπορικού απορρήτου. Η αναθέτουσα αρχή πρέπει να έχει διακριτική ευχέρεια, προκειμένου να κρίνει σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, εάν θα παράσχει πρόσβαση στις πληροφορίες των προσφορών που υπέβαλαν οι λοιποί. Ειδικά για τις πληροφορίες που αφορούν την πείρα και τις συστάσεις τους, τα προτεινόμενα για την εκτέλεση του έργου πρόσωπα και τους υπεργολάβους, καθώς και τη μελέτη και υλοποίηση της σύμβασης οφείλει να εκτιμά σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, εάν οι πληροφορίες

αυτές έχουν εμπορική αξία μη περιοριζόμενη στη συγκεκριμένη δημόσια σύμβαση, με συνέπεια η γνωστοποίησή τους να είναι ικανή να θίξει νόμιμα εμπορικά συμφέροντα ή τον θεμιτό ανταγωνισμό. Εάν συντρέχει τέτοια περίπτωση ή εάν η γνωστοποίηση των πληροφοριών θα εμποδίζει την εφαρμογή των νόμων ή θα ήταν αντίθετη προς δημόσιο συμφέρον, δύνανται να αποκλείουν την πρόσβαση σε πληροφορίες. Ακόμη όμως και επί θεμιτού αποκλεισμού της πλήρους πρόσβασης στις ανωτέρω πληροφορίες, η αναθέτουσα αρχή οφείλει να παρέχει στον προσφέροντα πρόσβαση στο βασικό περιεχόμενό τους, ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός του δικαιώματος αποτελεσματικής προσφυγής.

Πρακτική συστηματικής αποδοχής από τις αναθέτουσες αρχές του χαρακτηρισμού πληροφοριών των προσφορών ως εμπιστευτικών εκ μέρους των προσφερόντων, κατ'επίκληση του εμπορικού απορρήτου, θίγει την ισορροπία μεταξύ της αρχής της διαφάνειας, της αρχής της προστασίας των εμπιστευτικών πληροφοριών και του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας.

Κριτήριο για τον αποκλεισμό των προσφερόντων από πληροφορίες σχετικές με τις λοιπές προσφορές είναι η τυχόν εμπορική αξία των πληροφοριών αυτών εκτός του πλαισίου της συγκεκριμένης σύμβασης, καθώς και τυχόν παρεμπόδιση της εφαρμογής των νόμων ή προσβολή του δημοσίου συμφέροντος εξαιτίας της γνωστοποίησής τους.

Η «μελέτη υλοποίησης των έργων» και «η περιγραφή του τρόπου εκτέλεσης» της σύμβασης μπορούν να αποτελέσουν κριτήρια ανάθεσης, εάν συνοδεύονται από διευκρινίσεις που παρέχουν στην αναθέτουσα αρχή τη δυνατότητα να αξιολογήσει κατά τρόπο συγκεκριμένο και αντικειμενικό τις υποβληθείσες προσφορές.

Η αναθέτουσα αρχή δεν υποχρεούται από το α 1 παρ 1 και 3 της Οδη-





γίας 89/665 να εκδώσει νέα πράξη ανάθεσης της σύμβασης σε περίπτωση που, κατόπιν προσφυγής, κριθεί ότι η αναθέτουσα αρχή υποχρεούται να γνωστοποιήσει στον προσφεύγοντα πληροφορίες, οι οποίες κακώς θεωρήθηκαν εμπιστευτικές και δε γνωστοποιήθηκαν στον προσφεύγοντα. Επιβάλλεται,

ωστόσο, να προβλέπεται στο εθνικό δικονομικό δίκαιο ότι το εθνικό δικαστήριο να δύναται είτε να λάβει μέτρα κατά τη διάρκεια της δίκης για την αποκατάσταση του σεβασμού του δικαιώματος αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, είτε να κρίνει ότι ο προσφεύγων μπορεί να ασκήσει νέα προ-

σφυγή κατά της ήδη ληφθείσας απόφασης ανάθεσης, εντός προθεσμίας που εκκινεί από το χρονικό σημείο, κατά το οποίο ο προσφεύγων αποκτά πρόσβαση στο σύνολο των πληροφοριών που κακώς χαρακτηρίστηκαν ως εμπιστευτικές.

Η Μονάδα Παρακολούθησης Διαγωνισμών και Συμβάσεων (ΜοΠαΔιΣ) λειτουργεί από την 1η Ιανουαρίου 1997, στη Θεσσαλονίκη, στις εγκαταστάσεις του Κέντρου Διεθνούς Ευρωπαϊκού και Οικονομικού Δικαίου (ΚΔΕΟΔ). Αποτελεί μία γνωμοδοτική δομή που παρέχει στο Υπουργείο Οικονομίας και Ανάπτυξης, καθώς και σε όλες τις ελληνικές αναθέτουσες αρχές εξειδικευμένη και ταχύτατη συμβουλευτική υποστήριξη κατά τη

δημοπράτηση δημοσίων συμβάσεων που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής των Οδηγιών 2014/24 & 2014/25. Συγκροτεί ένα εθνικό σύστημα ελέγχου της νομιμότητας των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων και σηματοδοτεί μια νέα εποχή προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της διαφάνειας και της αποτελεσματικότητας στη δημοπράτηση των δημοσίων συμβάσεων.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ .....

## Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου



**ελληνική επιθεώρηση  
ευρωπαϊκού δικαίου**  
*revue hellénique de droit européen*

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

**2/2022**  
Τόμος 42  
Απρίλιος - Ιούνιος

**Άρθρα**  
Ν. Κ. Κλαμαρή  
Κρίσιμα ζητήματα του Διεθνούς Αστικού Οικονομικού Δικαίου και του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Δικαίου στο επίκεντρο του διεθνούς επιστημονικού διαλόγου των σε διεθνές επίπεδο (και στο πλαίσιο διεθνών συνεδρίων) επιστημονικών συζητήσεων  
Μ. Δ. Χρυσομάλλης  
Η καθιέρωση καθεστώτος αμετακίνητης Κράτους Δικαίου για την προστασία του προϋπολογισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης: Ο Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) 2020/2092  
Τ. Παναζή  
Προϋποθέσεις νομιμότητας των κρατικών ενισχύσεων στις αερομεταφορές

**Επισκόπηση Νομολογίας**  
- ΔΕΕ - ΓΕΔΕΕ (Μάρτιος - Μάιος 2022)  
- ΕΔΔΑ (Φεβρουάριος - Απρίλιος 2022)

**Σχολιασμένη Νομολογία**  
- Απόφαση εργαζομένων: Άμεσο αποτέλεσμα της απαίτησης περί αναλογικότητας των κυρώσεων και νομολογιακή ανατροπή  
- Άρνηση χορήγησης διεθνούς προστασίας σε κράτος μέλος λόγω ύπαρξης καθεστώτος πρόσφυγα σε άλλο κράτος μέλος  
- Απαγόρευση συλλογικής απέλασης αλλοδαπών - Επαναπροωθήσεις αλλοδαπών από τη Βόρεια Μακεδονία στην Ελλάδα το 2016  
- Αστική ευθύνη του Δημοσίου από νόμιμες πράξεις



ΚΕΝΤΡΟ ΔΙΕΘΝΟΥΣ  
ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ  
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ



ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ  
ΣΥΛΛΟΓΟΣ  
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Η Ελληνική Επιθεώρηση Ευρωπαϊκού Δικαίου εκδίδεται από το έτος 1981 από το ΚΔΕΟΔ σε συνεργασία με τον Δικηγορικό Σύλλογο Θεσσαλονίκης 4 φορές το χρόνο στην ελληνική γλώσσα, ενώ από το 2004 εκδίδεται ετησίως ένα πέμπτο ξενόγλωσσο τεύχος. Αντικείμενό της αποτελεί το σύνολο της Ευρωπαϊκού Δικαίου, καθώς και οι τομείς της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του διεθνούς δικαίου, δημόσιου και ιδιωτικού. Ειδικά τεύχη παρουσιάζουν αφιερώματα σε θέματα ιδιαίτερου ενδιαφέροντος, όπως λ.χ. η Σύμβαση των Βρυξελλών, η ραδιοτηλεόραση, το περιβάλλον, οι συμβάσεις δημοσίων έργων, η εκπαίδευση και η διαφήμιση.

**Μονάδα Παρακολούθησης  
Διαγωνισμών και Συμβάσεων (ΜοΠαΔιΣ)**  
Ικάρων 1 (ΤΘ 14) 551 02 Καλαμαριά  
Τηλ.: 2310 486 914, Fax: 2310 476 105  
E-mail: [mopadis@cieel.gr](mailto:mopadis@cieel.gr)  
<http://mopadis.cieel.gr>



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης